



- slik at det etter at tyskerne er fordrevet, kanskje og bedre økonomiske og sosiale kr., - at det kan kjøpe frem et virkelig demokrati. Og den kampen blir "Finlands sak", da blir Finlands sak vår sak.

-- V --

Tysk krigsdrivstoff.

Det har vakt oppsikt at tyskerne berøglagget de fleste av olje og bensin hos landhandlere i Vestfold. De undrer seg ikke for ta ned til 5 liters spann. Påfallende er også selv de minste tank-  
lekterne som kommer til Oslo. De som vente til der kan komme inn-  
føire med paravaner som kan sikre de mot vindfart. Tyske biler  
kjører nå nesten alle med vedgass. Grunnen er selvsagt. Tyskerne  
mangler drivstoff, og presser frem selv det minste kvantum. Det  
er vår plikt å sørge for at de får tak i minst mulig. Et test ol-  
jefat kan bety meget. Vi kan i denne forbindelse gjengi denne op-  
rolen fra Heitefrontens ledelse:

Til knyttproduzentene.

Drivstoffsituasjonen for akkumulasjonen i landet er nå  
ytterst prekær. Tilførselene av drivstoff utenfra stopper, og  
de tyske lagre av bensin og olje innen landet er blitt sterkt in-  
skott av de mange vellykkende sabotasjehandlingene. - I begynnelsen  
av denne måned rekvirerte akkumulasjonen 165 000 hl. generator-  
knøtt. Den har i disse dager forlangt ytterligere 650 000 hl. !  
Desuten skal Vinmonopolets lagre av sprit, ca. 850 000 liter +  
en betydelig del av den løpende spritproduksjonen demontres og  
brukes til motorbrensel. På bakgrunn av dette er en leas kunnig-  
ring fra Landbruksdepartementet av 25 august om å begynne ut-  
fløret til å begynne fremstilling av generatorknøtt. - Det er  
klart for enhver at drivstoffene er av avgjørende vilkar betyd-  
ning for tyskerne. De knøttfabrikker som i sin tid ble anlagt for  
tilfredstille vesentlig norske behov, må nå være klar over den  
endrede situasjon. Det er enhver produsent og forhandler plikt  
å sørge for tyske leveringer i størst mulig utstrekning, og på den  
annen side sørge for at trekkparten av utvarene, bransjer etc. til  
den norske befolkning kan fortsette. - Stansning av knøttfabrik-  
ker, eller utvidelse av produksjonen på de fabrikker som er igang,  
er forbudt! De som bryter denne regel vil i nær fremtid få et  
alvorlig oppgjør med norske myndigheter.

VVV

For ytterligere å forverre drivstoffsituasjonen for tyskerne,  
har norske patrioter i den seneste tid antendt og ødelagt en rekke  
knøttfabrikker. Særlig i Vestfold har aksjonen vært vellykket, og  
da nest den øst landets største knøttfabrikk, nemlig Trøschows.-

-- V --

V I T E N S K A P.

Allt britiske vitenskapsmenn arbeider på en eller annen måte  
for at de allierte skal vinne krigen. Britisk vitenskap er 100 %  
mobilisert, dels i selve krigens tjeneste, dels i etterkrigstid-  
ens tjeneste, - de vil hjelpe til med å sikre den nye verden vi  
må kunne bygge opp etter krigen. De vitenskapsmennene som er  
sluttet vekk fra det akkupertede Europa, er også med i dette arbeide,  
og de er til stor hjelp og støtte.

-- V --

## E T T E R K R I G S P L A N E R I N G

Resumé av Alva Myrdals bok. - utg. av forlaget  
for Informationsbyrån Mellanfolkligt Samarbeta  
for fred och Världssamling for fred. -  
Stockholm 1944.

Den kjente svenske psykolog Alva Myrdal har nettopp gitt ut en meget interessant, liten bok om etterkrigsplaneringen. - Forfatterinnen sitter inne med kunnskaper og innsikt og en sann rikdom av offisielle og faktiske opplysninger om alt det som planlegges i etterkrigstidens f. v. De allierte nasjoner vet at verden må stå godt og sikkert rustet for å møte fredslutningens mange problemer. Planleggingen for etterkrigstiden pågår for full damp i alle de allierte landene. De nøytrale statene er også med i arbeidet.

Det blir nødvendig å ta virkelige krafttak i den internasjonale politikken, og verden skal komme i balanse igjen etter fredsslutningen. Så må stiles mot en overnasjonal ordening, og den må settes i verk så snart som råd er etter krigen.

Internasjonal handel og kreditt kommer til å bli bestemt av løpende internasjonale forhandlinger mellom statlige organer.

Utenrikspolitikken kommer til å spille en dominerende rolle i alle land. Det blir praktisk og fordelaktig, j. , nødvendig med overstatlige organer for pengevesen, internasjonale kapital-bevegelser, overstatlige samfunnsordninger av de enkelte landene, og videre med overstatlige mekanismer for konjunktur-politikk, jordbraks-politikk o. s. v.

I den historiske epoken, vi ser i anning etter krigen, får ikke verden råd til å la enkelte stater fritt stenge seg ute fra fellessansvaret eller isolere seg økonomisk eller forberede angrepskrig mot naboen.

Amerikanernes republikanske leder, Wendell Wilkie, sier i sin politiske suksessbok "One world" at verden holder på å bli en enhet. Krigen bogner utviklingen. Den internasjonale tiden begynner. Hver stat må inn ta en forpliktende holdning overfor verden. Vi blir tvunget til å leve nærmere hverandre. Men dette synet setter vensker på vegen. Nettopp nå når statsanslutninger til større enheter er på trappene og blir naturlige i verdenshusholdningen, øker behovet for selvbeholdelse i den enkelte staten, i det enkelte folket. Men denne vensken må overvinnas. Det enkelte folket må være villig til å gi slipp på litt av folkesuveraniteten til fordel for overstatlige overenskomster. Det internasjonale idealet vi skal kjempe for, må få karakteren av et verdensdemokrati.

Uafdelbart etter krigen får vi en overgangsperiode av rent midlertidig art og struktur, den kan være en tre til fem år (Rehabilitation Period, Cooling-off period, Transitional Period).

En må rekn med okkupasjon av fiendelandene og hurtig avvepning, så tidlig som demobiliseringen av de allierte armene pågår. Sivilt forvaltningspersonale, medisinske og sosiale hjelpeskjorter sendes straks til de ulykkelige landene. De skal organisere gjenoppbyggingen. Men det skal så vidt mulig skje i samarbeid med landets egne innbyggere, og suksessivt gå helt over til den.

Det er denne umiddelbare aksjon, som mest er på tapetet nå. Vi får to hoved-problemer: 1) Nødhjelp og 2) Gjenoppbygging (Relief og Reconstruction). Det gjelder å gå forsiktig, klokt og realistisk frem og ikke gjere opp igjen feilsene fra 1918. Da opphørte krigshusholdningen kl. 11 f.m. 11 november. Det førte til et herlig kaos.

Men nå har vi lært at krigføring, nødforsorging og fredsansettelse må gå snidig over i hverandre. " Det betyr selvmord å oppløse de eksisterende samarbeidsorganisasjoner og så starte på nytt for å bygge opp en verden basert på papirer mens Europa og Asia suiter."

Det er forskjellige organisasjoner, som kan ta på seg en del av det nødvendige arbeid i begynnelsen. Folkeforbundets helseaksjon i Genève, Folkeforbundets økonomiske og finansielle seksjon i O.S.A. Det internasjonale arbeidsbyrå i Montreal og flere.

Så må låns og leiesaker snart settes i gang. Her er det fremforalt verdens rikeste land, Amerika, som får ta hovedansvaret og de tyngste løftene. Det må lånes " til enhver i henhold til behovet fra enhver, i henhold til tilgangen."

De respektive landene har opprettet egne rekonstruksjonsdepartementer eller komiteer.

Så har vi de inter-allierte samarbeidsorganisasjonene, først og fremst U.N.R.R.A., som forresten mest blir en humaniter og sosial hjelpeorganisasjon på bredt grunnlag.

De landene, som har sikker kreditt, søker å ha førstehjelpen liggende ferdig til fredsklokkene klinger. Norge, f. eks. som søker inn millioner hver dag, har de nødvendige varene for 2 andre behov, seilklare. Det er mat og kler og medisin. I annen og ang kommer kull, kraftfor, råvarer for livsviktig industri også gjødding, maskiner og råvarer som er nødvendige for å bringe industri og økonomisk liv inn i fredens normale baner.

Tonnasje blir det springende punket i den første tiden. Etterkrigsplaneringen omfatter alle transportproblemer, og gjelder videre jordbrukets gjenoppbygging, folke-ernæringen og folkehelsen, forråd og lagring av varer o.s.v.

Administrasjonen i de okkuperte landene blir problematisk. Norge og Holland kan nok greie seg selv, men i Frankrik og Polen trengs ialf fall rådgivende ekspediter utenfra. I Tyskland er forholdene så spesielle at en ikke kan si noe sikkert om hvordan det kommer til å gå. Men det er meningen at okkupasjonsmaktenes myndigheter og autoriteter skal forsøke å få kontakt med eventuelle demokratiske krefter i folket.

Denne aller første hjelpeaksjonen er vel og bra, men blir bare slag i luften, om den ikke leder til at de forskjellige landene gradvis gjengrepper sin egen økonomiske og produktive kraft. Dødsperioden etter krigen må gjøres kortest mulig, og i det moderne økonomiske livet finnes resuser, som gir oss rett til optimering på dette feltet.

Ut av kaos skal så vokse et varig fredelig samarbeid mellom folkene, et samarbeid basert på forskjellige naturlige verdensunioner. Den nasjonale planhusholdningen må avløses av en overnasjonal planhusholdning. " Vi må innse at vår egen velstann avhenger like mye av gode økonomiske forhold i andre land som deres velstann avhenger av vår, sier Cordell Hull. " De som vinner krigen må tenke på hele verden. Det kan ikke mer bli noen privilegerte nasjoner. Vi i De forente stater er ikke mer herrefolk enn de tyske nazister er ", sier visepresident Wallace.

Et av grunnprinsippene for rekonstruksjonen i verden må bli å øke kjøpekraften !

De internasjonale problemene må løses, om freden skal kunne vinnes. Planene er der, og interessen og goodwillen. Vi får håpe at også evnene til å løse oppgavene er der, så verden kan reise seg igjen.

Nettet snører seg særlig om Tyskland. Hver dag som går, fører de allierte hærene nærmere seieren. Tyskland har tappt krigen, det er bare spørsmål om når og hvorledes det skal få nedstøtet. Ved et gjennombrudd i Siegfriedlinja kan krigen være slutt. Sjøl om tyskerne kan tenkes å ville sette seg fast langs Rhinen, så er dette både en svakere og framfor alt lengre forsvarslinje, der de alliertes tekniske overlegenhet vil komme bedre til sin rett. Det er net denne bakgrunn at kampene om Siegfriedlinja blir så spennende. Kampene langs denne linja har fått preg av stillingskrig. Men dette forhindrer ikke at det har vært ført overraskende og dramatiske operasjoner. Dristigst var de alliertes kjenneressige innsats med flybarne styrker i Holland. Dermed sikret de seg kontroll over de store elvene som renner gjennom landet. Styrkene ble sluppet ned på strategisk viktige punkter, og vanskligheten ble da å oppnå forbindelse mellom de forskjellige styrkene. Tyskerne samlet sammen store styrker og klypte på fra alle kanter. Likevel lyktes det for de allierte å operette en korridor som gikk fra Eindhoven over Niwegan til bortimot Arnheim, der den nordligste av de flybarne styrkene var. At tyskerne ikke klarte å klemme korridoren av ved grunnen, viser best hvor svekket den tyske hær er. Etter tallrike resultatløse angrep måtte de gi opp. I stedet konsentrerte de seg om å knække de britiske styrkene ved Arnheim, på nordriden av nedre Rhinen. Hvis de allierte hadde fått fast for her, ville de kunnet angå heile Vestvollen. Desværre klarte tyskerne å fordrive de allierte styrkene fra Arnheim. Mange britere falt her, men deres offer var ikke forgjeves. Ved å holde Arnheim, hadde de allierte fått tid til å trygge korridoren til nord for Niwegan. Hadde de allierte kunne gjøre bruk av havnen i Antwerpen, ville utfallet av kampen om Arnheim utvilsomt blitt et annet. Men tyskerne behersker innløpet ved Scheldemunningen. De har sluppet havet inn over markene og skapt seg gode forsvarsposisjoner. Øst-Salchern er av meget stor viktighet. Alliertes fly har derfor bombet dikene og øyeblikkelig at vann har ødelagt mange av de tyske stillingene der.

Nord og syd for Aachen, stenger amerikanerne seg fram gjennom befestningene i Siegfriedlinja. Tyskerne forsvarer seg hardnakket. Det er antakelig samme eliteteknikken de allierte bruker her som de brukte ved El Alacín, ved Caen og andre steder. De tvinger fienden til kamp, og sliter rett og slutt opp de tyske reserver. I løpet av de 7 dagers offensiven ved Aachen har etutt på regner en ned at de tyske styrkene er blitt skiftet ut tre ganger. Kampene foregår nå nesten midtvægs mellom Aachen og Köln.

Lenger syd, har det vært harde kamper ved Metz og Nancy. Noen vesentlig forandring av fronten har likevel ikke funnet sted. Situasjonen preges av oppladningen til store angrep. En forløper for dette er antakelig de siste dagers øvre luftangrep mot Tysklands rustningsindustri og sambandslinjer. Antallet fly varierer fra 2000 - 6000 pr. døgn. Blant de mål som er rammet er Dortmund-Eur kanalen som forbinner Industriområdet Rhur med resten av Tyskland. Kjennerangrepene har bl. a. til følge at alle administrasjonsbygg blir ødelagt. Rasjoneringskontorer, fordelingsentraler o. s. o. opphører å fungere, og myndighetene mister fullstendig oversikten. Under slike tilstander kan de mange millioner utenlandske arbeidere få sin store sjangse til å uskynne Tysklands fall.

**ITALIA** - Her er Goher-linja gjennom brutt. Rimini er tatt, og de allierte er nå vei mot Po delta. Bologna er det første målet her.

**BALKANFRONTEN** - Her er Ungarn i brennepunktet. De russiske styrkene er nærjert opp langs heile den russiske grensa. Etter et Årød felt, fikk de gode operasjonsrader, og nå er offensiven kommet i gang for alvor. Fjella er for det neste passert, og slottelandet

vil tillate en mer bevegelig krigføring. Sa tidlig som en del av de russiske styrkene er trengt inn i Ungarn fra Ru enit, og nådd fram til 135 km. fra Budapest, har andre styrker gått over Donau inn i Jugoslavia. En del av disse sikter på å trenge inn i Ungarn over den Jugoslaviske grensa. En annen styrke søker å avkjære jernbanen Belgrad Nisch. Lykken dette vil de tyske divisjonene i Grekenland bli avskåret, for dette er den eneste jernbanen de har igjen. Russerne samarbeider med Titos friskarer. Kraljall Tito holder østparten av Jugoslavia. Bl. holder han 3 mil av grensa mot Ungarn. De tyske troppene på Balkan er i en farlig situasjon, og den er ikke blitt lettere etter at britiske styrker er gått i land i Albania og Grekenland. Nesten heile Peloponnes er befridd, og Korint er den eneste byen av betydning tyskerne har igjen her. Og syens i Egeerhavet faller en etter en. Bl. de større kan nevnes ytilene, Ghios og Lerita. Tyskerne søker å dra seg nordover i Akadonia, men det er lite rimelig at de får gjennomført retretten for jugoslaverne og russerne har avkjært den siste jernbanen.

ITALIEN - Her har kampene helst vært ført på fjellryggene i Karpatene. I Karsjawa er den polske oppstanden blitt slått ned, etter en helt uheldig og ulik kamp, som varte i 9 uker.

I Randstatene har russerne i løpet av et par uker erobret Estland. 3. oktober falt Dage og etter at Kuresaare og Øsel er tatt kan det ikke være lenge dagene før denne øya er erobret. Dermed vil russerne ha kontroll over Rigbukta. I Litvia ligger tyngdepunktet i kampene vest for Sjauli. Russerne har her gått igang en ny stor offensiv som er rettet mot øst.

I FINNLAND - er det heftige kamper mellom tyskere og finner i Tornet og Keri. Tyskerne har forskanset seg der, og har ført fram en divisjon med artilleri og antiluftskyts. De har bombet finske byer. Det synes som finnene er de sterkest. De siste meldinger går ut på at finnene har erobret Keri. Store skarer av finske flyktninger er kommet til Sverige. Fra Tornet er det kommet 27 000. Ved nordishavet har russerne gått til angrepsyd for fiskerhalvøya med 4 divisjoner.

I STILLEHAVET - nærmer de allierte seg Filipinene. De har fått fast fot på Palaugruppen som ligger ca. 900 km rett øst for Filipinene. I stedet for å erobre de japanske basene en etter en, har amerikanerne valgt å hoppe forbi dem. De allierte derved å være seg ut i kamper der deres tekniske overlegenhet ikke kan nyttiggjøres. Jungelkrigen blir nemlig en kamp sann mot mann, og det blir alltid kostbart. I stedet har de allierte skaffet seg et nettverk av støttepunkt på øyene, og de hopper stadig nærmere Japan. Planen er også å isolere de japanske styrkene på øyene, og vente til angrep på forråd av mat og sult og sykdom har knokket dem. Den japanske krigsflåten stikker ikke ut. Japanerne vil ikke sette den inn før de er sikre på å ha fordelaktige farvann med beskyttelse fra flybaser på land. Flåten er fremdeles intakt, og er en viktig faktor i slaget om Stillehavet.

UBÅKRIGEN - har vi ikke hørt noe til på lenge. Det kan være dels av at de moderne peilesystemene har gjort det lettere å lokalisere ubåtene. Men dels kommer det av at ubåtene i Brest og Lorient er satt ut av spillet. Tyskerne er blitt nødt til å se seg om etter nye baser, og Bergen er utpekt. Typisk for tysk mentalitet er at de har gått i gang med å bygge ubåthangarer inne i byen for å finne beskyttelse mot bombing blant sivilbefolkningen. Ubåtene er fremdeles et så farlig våpen at de må angripes der de er å finne, og det er årsaken til angrepet på Bergen som kostet så mange nordmenn livet.